

Bryssel, 6. tammikuuta 2023
(OR. en)

5041/23

ECOFIN 10
UEM 9
SOC 4
EMPL 3
COMPET 8
ENV 3
EDUC 2
RECH 3
ENER 3
JAI 6
GENDER 2
ANTIDISCRIM 2
JEUN 2
SAN 7

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	15180/22 + ADD 1
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 782 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI euroalueen talouspolitiikasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena talous- ja rahoituskomitean ja euroryhmän työryhmän kokousten jälkeinen versio ehdotuksesta neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2023. Ecofin-neuvoston on tarkoitus hyväksyä se 17. tammikuuta 2023. Ehdotus hyväksyttäneen virallisesti maaliskuussa 2023, kun Eurooppa-neuvosto on vahvistanut sen.

Ehdotus: NEUVOSTON SUOSITUS

euroalueen talouspolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 136 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 121 artiklan 2 kohdan kanssa,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

on kuullut talouspoliittista komiteaa,

---

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Useat ulkoiset häiriöt ovat keskeyttäneet euroalueen talouden elpymisen covid-19-pandemian jälkeen. Erityisesti sekä kansallisella että EU:n tasolla toteutettujen määrätietoisten talouspoliittisten toimien ansiosta ja rajoittavien toimenpiteiden purkamisen myötä euroalueen BKT kasvoi vakaasti 5,3 prosenttia vuonna 2021 ja [3,2 prosenttia] vuonna 2022. Myös työmarkkinat osoittautuivat kestäviksi, sillä työttömyysasteen odotettiin saavuttavan ennätysellisen alhaisen 6,8 prosentin tason vuonna 2022. Energian maailmanmarkkinahintojen nousu, lisääntynyt epävarmuus ja Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan aiheuttamat toimitusketjun häiriöt johtivat kuitenkin talouden toimeliaisuuden selvään hidastumiseen vuoden 2022 jälkipuoliskolla, ja energiakriisi on johtanut vuotta 2023 koskevien ennusteiden uudelleenarviointiin alaspäin. Kaiken kaikkiaan euroalueen BKT:n kasvun odotetaan hidastuvan vaatimattomaan 0,3 prosenttiin vuonna 2023 ja elpyvän 1,5 prosenttiin vuonna 2024. Energiemarkkinat ja muut perushyödykemarkkinat ovat kiihdyttäneet inflaatiota, mikä on ajan mittaan nostanut muidenkin hyödykkeiden hintoja. Inflaatio kasvoi 8,5 prosenttiin vuonna 2022. Inflaation odotetaan pysyvän korkeana tulevana kuukausina, asettuvan 6,1 prosenttiin vuonna 2023 ja hidastuvan vuonna 2024. Työmarkkinoiden kehityksen odotetaan pysyvän vakaana, sillä työvoiman kysyntä on edelleen suurta. Koska suuri osa yrityksistä ilmoittaa kärsivänsä vieläkin työvoimapulasta, työttömyyden odotetaan kasvavan vain hieman ensi vuonna, minkä jälkeen se vähenee jälleen vuonna 2024. Nimellispalkkojen nousun odotetaan kiihtyvän vuonna 2023 mutta pysyvän inflaatiota hitaampana, mikä johtaa kotitalouksien ostovoiman heikkenemiseen. Tässä yhteydessä euroalueen vaihtotaseen ylijäämä on supistunut voimakkaasti heikentyneen energiataseen myötä, ja tulevaisuudessa euron nimellinen heikkeneminen Yhdysvaltain dollariin ja joihinkin muihin valuuttoihin nähden vuoden 2021 jälkipuoliskosta lähtien johtaa todennäköisesti vain vähäiseen kilpailukyvyn paranemiseen korkeiden energiakustannusten vuoksi.

- (2) Makrotaloudellisten olosuhteiden heikkeneminen ja jäsenvaltioiden väliset suuret hintaerot haittaavat tulotasojen ja suhdannekierron lähentymistä euroalueella. Vaikka covid-19-pandemia johti syviin, joskin pitkälti tilapäisiin makrotalouden suorituskyvyn eroihin, sillä oli vähäinen ja tilapäinen vaikutus suhdannekehityksen samanaikaisuuteen. Energiakriisi tuo mukanaan uusia heterogeenisiä makrotaloudellisia vaikutuksia euroalueelle. Koska eri maiden energiapaletit ja energiasokin vaikutuksia lieventävät politiikkatoimet vaihtelevat, euroalueen maiden kuluttajahintainflaatiossa ja pohjainflaatiossa on ilmennyt suuria eroja. Energian hintojen nousu ja toimitusketjuun kohdistuvat paineet ovat vaikuttaneet epätasaisesti valmistusteollisuuteen ja palveluihin euroalueen jäsenvaltioissa ja saattavat myös johtaa erojen kasvuun suhteellisessa kilpailukyvyssä. Vaikka käytettävissä olevat indikaattorit viittaavat siihen, että kilpailukykyerot euroalueella ovat tähän mennessä olleet vähäisiä, euroalueen vaihtotaseen erot ovat kasvaneet viime aikoina lähinnä energiataseen heikkenemisen vuoksi.

- (3) Jotta heikkeneviin talousnäkyymiin ja korkeaan inflaatioon voidaan reagoida asianmukaisesti ja koordinoitusti, raha- ja finanssipolitiikan on oltava asianmukaisesti mitoitettua ja johdonmukaista. Rahapolitiikalla on puututtava korkeaan inflaatioon. EKP on valmis torjumaan perusteettomasta ja hallitsemattomasta markkinadynamiikasta mahdollisesti syntyviä riskejä, jotka uhkaavat vakavasti rahapolitiikan välittymistä koko euroalueella. Nykyisessä tilanteessa kysyntää tukeva laajapohjainen finanssipoliittinen elvytys lisää inflaatiopaineita. Julkinen velka on suuri useissa euroalueen jäsenvaltioissa. Tämä edellyttää finanssipolitiikkaa, joka on asianmukaisesti eriytetty jäsenvaltioittain niiden talous- ja finanssipoliittisen tilanteen mukaan, kuten neuvosto suositteli heinäkuussa 2022 ³. Jäsenvaltioiden on myös oltava valmiita mukauttamaan kansallisesti rahoitetut juoksevat perusmenot muuttuvaan tilanteeseen ja samalla varmistamaan velkakestävyys. Tarvitaan myös kohdennettuja tilapäisiä finanssipoliittisia toimenpiteitä haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten ja yritysten tukemiseksi, myös työpaikkojen ja inhimillisen pääoman säilyttämiseksi. Samalla on säilytettävä hintasignaalit ja tarjottava kannustimia energiankulutuksen vähentämiseksi. Poliittikkatoimien tiivis koordinointi jäsenvaltioiden välillä on edelleen keskeisen tärkeää. Työmarkkina- ja sosiaalipolitiikalla on myös ratkaiseva merkitys pyrittäessä puuttumaan korkean inflaation sosiaalisiin vaikutuksiin. Keskimääräiset palkat eivät pysyneet inflaation vauhdissa vuonna 2022. Jatkossa palkkakehitys edellyttää huolellista tasapainottamista erityisesti matalapalkkaisten palkansaajien ostovoiman suojelemiseksi samalla kun vältetään riski siitä, että palkat ruokkivat inflaatiota ja syventävät kehittyviä kilpailukykyeroja euroalueella ja maailmanlaajuisesti. Laadukkaiden työpaikkojen edistäminen voisi myös osaltaan pitää yllä kulutusta. Työmarkkinaosapuolten aktiivinen osallistuminen auttaa tunnistamaan haasteita, myös rahaliiton erityishaasteita, parantaa poliittisia ratkaisuja ja varmistaa laajemman sitoutumisen talous- ja sosiaalipoliittiseen toimintaohjelmaan. Tarjontapuolen poliittikkatoimilla voidaan myös osaltaan hidastaa inflaatiota edistämällä vaihtoehtoisia energialähteitä, lisäämällä kilpailua ja innovointia, parantamalla resurssien kohdentamista ja tukemalla tuottavuuden kasvua. Myös rahoitusvakauteen kohdistuvia riskejä on seurattava jatkuvasti.

---

³ Heinäkuun 12 päivänä 2022 kansallisista uudistusohjelmista annetut neuvoston suositukset ja neuvoston lausunnot vuoden 2022 vakausohjelmista, EUVL C 334, 1.9.2022.

- (4) Elpymis- ja palautumistukiväline ja koheesiopoliitiikan rahastot ovat keskeisiä välineitä euroalueen selviytymiskyvyn vahvistamiseksi ja lähentymisen tukemiseksi. Elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpano euroalueen jäsenvaltioissa etenee hyvin, sillä ennakkomaksuja on suoritettu yli 136 miljardia euroa välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen jälkeen. Pandemian puhkeamisen jälkeen koheesiopoliitiikan ohjelmista on maksettu euroalueen jäsenvaltioille yli 82 miljardia euroa. Elpymis- ja palautumistukivälineellä ja koheesiopoliitiikan rahastoilla edistetään euroalueen politiikan painopisteitä useiden kanavien kautta: molemmat tukevat talouden toimeliaisuutta lisäinvestoinneilla, ja pidemmällä aikavälillä suunnitelluilla investoinneilla ja rakenneuudistuksilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää ja edistetään tuottavuuden ja potentiaalisen tuotannon kasvua sekä parannetaan jäsenvaltioiden häiriönsietokykyä. Suuri osa elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteutetuista investoinneista ja uudistuksista on merkityksellisiä aiemmissa euroaluetta koskevissa suosituksissa yksilöityjen euroalueen poliittisten painopisteiden täytäntöönpanon kannalta. Näin ollen sovittujen uudistusten ja sovittun aikataulun mukaisten investointien jatkaminen on keskeisen tärkeää uudistusvauhdin ylläpitämiseksi.
- (5) Jotta varmistettaisiin johdonmukaiset talouspoliittiset toimet EU:n tasolla, vuotuisessa selvityksessä kestävästä kasvusta ⁴ esitetään tulevan vuoden keskeiset poliittiset painopisteet ja suuntaviivat. Vuotuinen selvitys kestävästä kasvusta rakentuu kilpailukykyisen kestävyuden neljän ulottuvuuden ympärille, joita ovat ympäristön kestävyys, oikeudenmukaisuus, tuottavuus ja makrotaloudellinen vakaus, ja on linjassa YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden kanssa. Varoitusmekanismia koskevassa kertomuksessa ⁵ esitetään komission analyysi potentiaalisista makrotalouden epätasapainoista, jotka voivat haitata jäsenvaltioiden talouksien, talous- ja rahaliiton ja koko unionin moitteetonta toimintaa.

---

⁴ Vuotuinen selvitys kestävästä kasvusta 2023, COM(2022)780.

⁵ Kertomus varoitusmekanismista – vuosi 2023, COM(2022) 781.

- (6) Inflaation nopea kiihtyminen viime vuoden aikana on johtanut rahapolitiikan virityksen nopeaan mukauttamiseen maailmanlaajuisesti. Euroopan keskuspankki (EKP) on alkanut normalisoida rahapolitiikkaa varmistaakseen, että inflaatio palautuu oikea-aikaisesti 2 prosentin keskipitkän aikavälin tavoitteeseen. Se on myös ilmoittanut, että korkojen normalisointi jatkuu siten, että samalla otetaan huomioon taloustietojen kehitys. Tarjontarajoituksilla on merkittävä rooli viimeaikaisessa inflaation kiihtymisessä. Inflaatioerot tekevät rahapolitiikan harjoittamisesta haastavampaa. Rahapolitiikan virityksen tasainen välittyminen koko euroalueella on edellytys sille, että rahapolitiikka voi täyttää tehtävänsä.
- (7) Komissio ennustaa euroalueen finanssipolitiikan virityksen, jota mitataan nettomääräisten perusmenojen muutoksena suhteessa keskimääräiseen potentiaaliseen kasvuun, olevan elvyttävä vuonna 2022 ja pitkälti neutraali vuonna 2023, joskin se muuttuu elvyttäväksi, mikäli vuoden 2023 aikana otetaan käyttöön uusia energiatukitoimenpiteitä tai jatketaan nykyisten voimassaoloa. Finanssipolitiikassa olisi vuonna 2023 vältettävä nykyisten tarjontahäiriöiden inflaatiovaikutusten voimistamista. Laajapohjainen finanssipoliittinen elvytys ei ole perusteltu kansallisella tasolla eikä koko euroalueella. Haaste on erityisen akuutti niissä jäsenvaltioissa, joissa pohjainflaatio on korkea, myös kun otetaan huomioon vakavat taloudelliset ja sosiaaliset vaikeudet, joita palkansaajien ostovoiman heikkeneminen aiheuttaa erityisesti matalapalkkaisille. Lisäksi finanssipolitiikan olisi pysyttävä varovaisena, ja siinä olisi yhdistettävä suuremmat investoinnit nettomääräisten juoksevien perusmenojen kasvun hillitsemiseen. Tässä yhteydessä elpymis- ja palautumistukivälineen käyttöasteen ja kansallisesti rahoitettujen investointien odotettu kasvu kaikissa jäsenvaltioissa vastaa tarvetta lisätä julkisia ja yksityisiä investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen. Samalla finanssipolitiikan ketteryys auttaisi reagoimaan talousnäkyymiin kohdistuviin suuriin epävarmuustekijöihin ja voimakkaisiin heikkenemisriskeihin heikentämättä kuitenkaan energiakäänteen kannustimia. Covid-19-pandemia on jättänyt jälkeensä hyvin korkean velkatason euroalueella, ja vaikka julkisen velan odotetaan vähenevän, se tulee pysymään selvästi pandemiaa edeltänyttä tasoa suurempana. Vaikka lyhyen aikavälin kestävyysriskit ovat suurelta osin vähentyneet, keskipitkän ja pitkän aikavälin riskit ovat edelleen suuria useissa jäsenvaltioissa, ja korkotason nousun odotetaan asteittain kasvattavan velkataakkaa.

- (8) Vastatakseen energian hintojen nousuun euroalueen jäsenvaltiot ovat toteuttaneet hätätoimenpiteitä, joiden vaikutus on arviolta 1¼ prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja enintään 1 prosentti vuonna 2023. Odotettu lasku riippuu energian hinnan kehityksestä ja siihen liittyvien toimenpiteiden suunnitellusta poistamisesta. Komission arvion mukaan tähän mennessä toteutetuilla toimenpiteillä pyritään pääasiassa hillitsemään hinnankorotuksia, ja vain keskimäärin 20 prosenttia on kohdennettuja tulopuolen toimenpiteitä. Tällaisten tukitoimenpiteiden julkiselle taloudelle aiheuttamia kustannuksia on rajoitettava ottaen huomioon niiden jakaumavaikutus eri tuloluokissa, vaikutus energian kysyntään ja vihreään siirtymään kohdistuviin investointeihin, mahdolliset sisämarkkinoiden vääristymät ja kielteiset heijastusvaikutukset eri maihin. Tätä varten on tärkeää sopia yhteisestä lähestymistavasta. Erityisesti voitaisiin tarkastella hyvin mitoitettua kaksitasoista energian hinnoittelumallia, jossa haavoittuvassa asemassa olevat kuluttajat hyötyvät säännellyistä hinnoista tiettyyn kulutustasoon asti, ja muita järjestelmiä, joilla saavutetaan samat tavoitteet, ottaen huomioon kansalliset piirteet. Lisäksi voitaisiin miettiä asianmukaisia tapoja lopettaa vähitellen tuki energian hintapaineiden vähetessä. Väliaikaisten energiatoimenpiteiden lisäksi julkiset ja yksityiset investoinnit voivat auttaa vahvistamaan energiaomavaraisuutta ja -turvallisuutta ja vihreää siirtymää. Maailmanlaajuisen finanssikriisin jälkeen euroalue on kärsinyt sekä yksityisten että julkisten investointien vähäisyydestä. Covid-19-kriisin johdosta toteutetut politiikkatoimet, joita on toteutettu Next Generation EU -elpymisvälineen poikkeuksellisella tuella, ovat auttaneet säilyttämään julkisten investointien tason. Tällä on ollut myönteinen vaikutus potentiaaliseen kasvuun erityisesti niissä jäsenvaltioissa, joissa julkisen talouden velkataakka on suurin. Yksityiset ja julkiset lisäinvestoinnit, erityisesti elpymis- ja palautumissuunnitelmien, koheesiopolitiikan ohjelmien ja jäsenvaltioiden kesäkuuhun 2023 mennessä päivittämien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien täytäntöönpanon avulla, ovat ratkaisevan tärkeitä kestäväen ja yhtenäisen kasvun sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän saavuttamisen kannalta.

- (9) Komissio julkaisi 9 päivänä marraskuuta 2022 tiedonannon linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi⁶, jotta talouden valvonnan ja politiikan koordinoinnin vaikuttavuutta voidaan lisätä unionissa. Tiedonannon tavoitteena on määritellä yksinkertaisempi ja yhdennetty rakenne makrotalouden ja finanssipolitiikan valvonalle, jotta voidaan varmistaa velkakestävyys ja edistää kestävää ja osallistavaa kasvua. Tiedonannon keskeisillä osatekijöillä pyritään yksinkertaistamaan ohjausjärjestelmää, lisäämään kansallista sitoutumista ja parantamaan noudattamisen valvontaa. Tiedonannossa ehdotetaan, että julkisen talouden kehityspolun esitetään jäsenvaltioiden ehdottamissa keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisissa suunnitelmissa EU:n yhteisen läpinäkyvän kehityksen puitteissa. Nämä suunnitelmat, jotka neuvosto hyväksyisi, kokoaisivat yhteen julkista taloutta, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset, joilla tuetaan velkakestävyyttä ja kestävää kasvua ja joissa otetaan huomioon EU:n ja kansalliset painopisteet. Kansallisen keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisen suunnitelman mukaiset uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset mahdollistaisivat pidemmän julkisen talouden sopeuttamiskauden. Samalla kun säilytetään perussopimuksen viitearvot (3 prosenttia suhteessa BKT:hen alijäämän osalta ja 60 prosenttia suhteessa BKT:hen julkisen velan osalta), kehys perustuisi riskiperusteisempaan valvontaan, jossa keskitytään velkakestävyyteen. Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn osalta on tärkeää jatkossakin puuttua makrotalouden epätasapainoon koordinoitulla ja tasapainoisella tavalla. Tiedonannossa ehdotetaan ennakoivampaa kehystä, jonka avulla voidaan tunnistaa kehityksessä olevat riskit. Epätasapainon olemassaolon arviointi perustuisi edelleen kolmeen kriteeriin, jotka ovat vakavuus, kehitys ja politiikkatoimet. Arviointikriteereissä pantaisiin kuitenkin enemmän painoa kehitykselle ja asianomaisen jäsenvaltion politiikkatoimille.

---

⁶ Tiedonanto linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi, COM(2022) 583 final.

- (10) Euroalueen työmarkkinat ovat osoittaneet huomattavaa häiriönsietokykyä covid-19-kriisin aikana annetun poliittisen tuen ansiosta. Vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä tehtyjen työtuntien kokonaismäärä ylitti pandemiaa edeltäneen tason. Työllisyys jatkoi kasvuaan vuoden 2022 alkupuoliskolla ja oli vuoden 2022 toisella neljänneksellä ennätyksellisen korkea, mikä laski työttömyysasteen 6,8 prosenttiin, joka on alin taso sitten euron käyttöönoton. Naisten, nuorten, ikääntyneiden, vammaisten ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien integroitumisessa työmarkkinoille on kuitenkin vielä parantamisen varaa. Talouden toimeliaisuuden ennakoidun hidastumisen odotetaan tulevaisuudessa heikentävän työllisyysnäkymiä ja aiheuttavan työttömyysasteen vähäistä kasvua vuonna 2023. Ei ole juurikaan näyttöä siitä, että covid-19-kriisi olisi heikentänyt rakenteellisesti työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista. Eri jäsenvaltioiden ja alojen välillä on kuitenkin merkittäviä työmarkkinaeroja. Vuodesta 2019 työpaikkojen luominen on ollut voimakkainta tietotekniikan ja asiantuntijapalvelujen alalla, kun taas liikenne-, majoitus- ja elintarvikealoilla työpaikkoja on menetetty. Väestörakenteen muutos vaikuttaa todennäköisesti myös euroalueen työmarkkinoiden kiristymiseen. Riittävät ja tehokkaat investoinnit laadukkaaseen koulutukseen kaikenikäisillä ovat avainasemassa pyrittäessä lieventämään nykyistä ja tulevaa osaamisvajetta ja tukemaan vihreää ja digitaalista siirtymää. Palkkojen nousu nopeutui jonkin verran vuonna 2022, mikä johti yksikkötyökustannusten kokonaiskasvuun. Kasvu pysyi kuitenkin kaiken kaikkiaan maltillisena, ja sen ennustetaan pysyvän selvästi inflaation alapuolella. Työntekijäkohtaisten reaalikorvausten ennustetaan supistuvan 2,8 prosenttia vuonna 2022 ja edelleen 0,9 prosenttia vuonna 2023 ennen kuin osa menetyksistä saadaan takaisin vuonna 2024. Ankkuroidut inflaatio-odotukset ovat keskeisessä asemassa lievennettäessä riskiä siitä, että palkankorotusvaatimusten nopea kasvu kiihdyttää inflaatiota entisestään.

- (11) Rakenneuudistukset, myös ne, jotka toteutetaan osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, tai elpymis- ja palautumistukivälineestä ja REPowerEU-suunnitelmasta tuettavat vihreät ja digitaaliset uudistukset ovat avainasemassa sisämarkkinoiden ja euroalueen talouksien häiriönsietokyvyn vahvistamisessa. Tältä osin on myös tärkeää panna täytäntöön neuvoston suosittamat maakohtaiset uudistukset⁷. Liiketoimintaympäristön jatkuva parantaminen, muun muassa vähentämällä investointien ja pääomien uudelleenkohdentamisen tiellä olevia esteitä, julkishallintojen nykyaikaistaminen ja nopeutettu lupien myöntäminen, jonka yhteydessä suojellaan ympäristöä ja poistetaan rajoittavia sääntelykehyksiä, voivat lisätä tuottavuutta ja kasvua. Uudistukset ja investoinnit ovat ratkaisevan tärkeitä vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, erityisesti energiatehokkuuden parantamiseksi, ilmastoneutraaliuteen siirtymisen tukemiseksi, uusiutuvan energian tarjonnan ja käyttöönoton lisäämiseksi sekä täydennys- ja uudelleenkoulutuksen tukemiseksi. Energian hintojen nopea ja jatkuva nousu on aiheuttanut paineita energiaintensiivisten teollisuudenalojen sekä pienten ja keskisuurten yritysten liiketoimintamalleille, mikä vaikuttaa työpaikkoihin ja inhimilliseen pääomaan. Tehokkaat maksukyvyttömyysjärjestelmät voivat tukea siirtymää ja helpottaa resurssien uudelleenkohdentamista. Maksukyvyttömyysjärjestelmissä on edelleen suuria eroja euroalueella, ja niiden vaikuttavuuden ja yhdenmukaistamisen lisääminen tukisi talouden sopeutusta ja pääoman sisämarkkinoita.

---

⁷ [Eurooppalainen ohjausjakso 2022: maakohtaiset suositukset hyväksytty - Consilium \(europa.eu\)](https://europa.eu/euroopa/ohjausjakso/2022/maakohtaiset-suositukset-hyvaksytty-consilium)

- (12) Tähän mennessä pankkiala on osoittanut yleistä häiriönsietokykyä vuonna 2022. Vaikka euroalueen pankkisektori on kokonaisuudessaan hyvin pääomitettu ja sen kannattavuus on parantunut vuodesta 2021, makrotalouden näkymien jyrkkä heikkeneminen yhdessä lainanottajien korkeampiin korkoihin liittyvien kustannusten nousun kanssa voi heikentää omaisuuserien laatua. Luotonsaannin vaikeutuessa riskien oikea-aikainen seuranta, proaktiivinen yhteistyö velallisten kanssa ja järjestämättömien lainojen aktiivinen hoito ovat tärkeitä, jotta voidaan turvata pankkien kyky rahoittaa taloutta. Rakenteelliset tekijät, kuten ylikapasiteetti ja uusien rahoituspalvelujen tarjoajien aiheuttama kilpailu, voivat heikentää luottolaitosten häiriönsietokykyä. Rahoitusmarkkinoilla voi ilmetä myös muita riskejä. Erityisesti korkeammat riskipreemiot ja tiukentuva likviditeettitilanne voivat johtaa omaisuuserien hintojen laskuun. Vakuuksien muutospyyntöjen vuoksi tämä voi aiheuttaa lisäpainetta joidenkin energiayhtiöiden jo kokeman likviditeettikriisin lisäksi. Myös sitä, miten asuin- ja liikekiinteistömarkkinat reagoivat korkojen nousuun, on seurattava tiiviisti, sillä alhaisempi kysyntä ja velanhoitokyvyn heikkeneminen voivat aiheuttaa kiinteistöjen hintojen laskupainetta ja kasvattaa suhdanneriskejä, erityisesti niissä euroalueen jäsenvaltioissa, joissa kotitaloudet ovat voimakkaasti velkaantuneet. Lisäksi kyberriskien lisääntymiseen on kiinnitettävä enemmän huomiota, ja äskettäin hyväksytty digitaalista häiriönsietokykyä koskeva säädös vahvistaa rahoitusalan yritysten kykyä selviytyä tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvistä riskeistä. Euroopan järjestelmäriskikomitea antoi syyskuussa 2022 varoituksen, jossa se kehotti yksityisen sektorin laitoksia, markkinaosapuolia ja asianomaisia viranomaisia jatkamaan valmistautumista häntäriskiskenaarioihin ⁸.

---

⁸ Euroopan järjestelmäriskikomitean 22. syyskuuta 2022 antama varoitus unionin rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuksista (EJRK/2022/7).

- (13) Euroryhmä sopi kesäkuussa 2022, että pankkiunionin tulevaisuutta koskevassa työssä olisi välittömänä toimenä keskityttävä vahvistamaan pankkien kriisinhallintaa koskevaa yhteistä kehystä ja kansallisia talletussuojajärjestelmiä, jotta voidaan luoda kaikentyyppisille pankeille soveltuva kehys. Euroryhmä sitoutui tarkastelemaan pankkiunionin tilaa myöhemmin uudelleen ja määrittämään yhteisymmärryksessä muita jäljellä olevia osatekijöitä koskevia mahdollisia lisätoimenpiteitä pankkiunionin vahvistamiseksi ja viimeistelemiseksi. Komissio on ilmoittanut aikovansa antaa kriisinhallintaa ja talletussuojaa koskevan lainsäädäntöehdotuksen vuoden 2023 alussa. Kriisinhallinta- ja talletussuojakehykseen tehtävät muutokset voivat auttaa parantamaan euroalueen pankkisektorin häiriönsietokykyä. Komissio on myös ilmoittanut antavansa vuoden 2023 alkupuoliskolla lainsäädäntöehdotuksen, jolla on tarkoitus ottaa käyttöön digitaalinen euro ja säännellä sen keskeisiä näkökohtia, jos lainsäätäjät niin päättävät. EKP:n neuvosto tekisi mahdollisen päätöksen digitaalisen euron liikkeeseenlaskusta sen jälkeen kun potentiaalinen toteuttamisvaihe on saatu päätökseen. Käteisrahaa täydentävä digitaalinen euro voisi tuottaa euroalueen taloudelle useita etuja. Se tukisi erityisesti talouden digitalisointia ja innovointia maksuissa ja vahvistaisi lisäksi euron kansainvälistä asemaa. Digitaalisen euron kehittäminen voisi myös nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa lisätä euroalueen ja unionin taloudellista ja rahoituksellista riippumattomuutta.

SUOSITTELEE, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttaisivat toimia sekä yksinään, muun muassa elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa täytäntöönpanon avulla, että yhdessä euroryhmän puitteissa vuosina 2023–2024 seuraavasti:

1. Pidättäydytään laaja-alaisesta tuesta kokonaiskysynnälle vuonna 2023 ja kohdennetaan samalla paremmin finanssipoliittisia toimenpiteitä, joilla puututaan energian korkeiden hintojen vaikutukseen haavoittuviin kotitalouksiin ja elinkelpoisiin yrityksiin, ja säilytetään samalla ketteryys, jotta voidaan tarvittaessa mukautua nopeasti kehittyvään tilanteeseen. Jatketaan kansallisen finanssipolitiikan koordinointia kaikissa jäsenvaltioissa, jotta säilytetään velkakestävyys ja lisätään kasvupotentiaalia kestävällä tavalla, jolloin myös helpotetaan rahapolitiikan tehtävää sen varmistamisessa, että palataan oikea-aikaisesti EKP:n keskipitkän aikavälin tavoitteena olevaan 2 prosentin inflaatioon. Sovitaan yhteisestä lähestymistavasta ja erityisesti harkitaan laajapohjaisten hintatoimenpiteiden korvaamista hyvin mitoitetulla kustannustehokkaalla kaksitasoisella energian hinnoittelumallilla, jolla varmistetaan energiansäästön kannustimet, tai muilla järjestelmillä, joilla saavutetaan samat tavoitteet, ottaen huomioon kansalliset piirteet, sekä pohditaan asianmukaisia tapoja lopettaa vähitellen tuki energian hintapaineiden vähetessä. Määritetään asianmukaisesti eriytetty keskipitkän aikavälin finanssipoliittiset strategiat asteittaisen ja kestävän vakauttamisen sekä investointien ja uudistusten avulla, jotta saavutetaan maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä.
2. Pidetään yllä merkittäviä julkisia investointeja ja edistetään yksityisiä investointeja, joita tarvitaan taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamiseksi ja vihreän ja digitaalisen siirtymän tukemiseksi, muun muassa energiatehokkuuden parantamiseksi ja uusiutuviin energialähteisiin siirtymiseksi. Pannaan täytäntöön koheesipolitiikan ohjelmat ja elpymis- ja palautumissuunnitelmat, joilla varmistetaan uudistusten ja investointien oikea-aikainen toteuttaminen ja varmistetaan, että suunnitelmien päivitykset ovat kohdennettuja, ottaen huomioon kehittyvä taloudellinen tilanne, mutta eivät heikennä yleistä tavoitetasoa. Toteutetaan lisätoimia, myös REPowerEU-suunnitelman ja kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien avulla, joilla nopeutetaan energiakäännettä ja lisätään unionin energiaomavaraisuutta.

3. Tuetaan kansallisten käytäntöjen mukaisesti ja työmarkkinaosapuolten roolia kunnioittaen palkkakehitystä, joka lieventää palkansaajien, erityisesti pienituloisten työntekijöiden ostovoiman heikentymistä samalla kun otetaan huomioon tuottavuuden kehitys keskipitkällä aikavälillä ja rajoitetaan kerrannaisvaikutuksia inflaatioon. Kehitetään ja mukautetaan tarvittaessa sosiaalitukijärjestelmiä, joilla autetaan haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia selviytymään energiasokista sekä vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä, ja puututaan kasvavaan köyhyysriskiin. Parannetaan edelleen aktiivista työmarkkinapolitiikkaa ja toteutetaan toimia osaamisvajeen korjaamiseksi ja laadukkaiden työpaikkojen edistämiseksi. Varmistetaan työmarkkinaosapuolten tuloksellinen osallistuminen päätöksentekoon ja vahvistetaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua.
4. Varmistetaan, että tuki yrityksille, erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, joihin kohdistuu taloudellisia paineita energiakriisin vuoksi, on kustannustehokasta, väliaikaista ja suunnattu elinkelpoisille yrityksille. Tarjotulla tuella olisi säilytettävä energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa edistävät kannustimet ja säilytettävä tasapuoliset toimintaedellytykset ja sisämarkkinoiden eheys, myös valtiontuen väliaikaisen kriisikehyksen avulla. Parannetaan liiketoimintaympäristöä, erityisesti lisäämällä kilpailua ja tehostamalla maksukyvyttömyysmenettelyjä, jotta varmistetaan, että niissä käsitellään tehokkaasti ja oikea-aikaisesti konkurssseja ja yritysten uudelleenjärjestelyjä. Edistetään pääomamarkkinaunionin toteutumista.
5. Säilytetään makrovakaus ja talouden luottokanavat ja vältetään finanssialan pirstoutumisen riski. Seurataan riskejä, jotka liittyvät erityisesti energia-alan jännitteisiin, tiukentuviin rahoitusehtoihin, järjestämättömiin omaisuuseriin, yksityisen velkaantumisen tasoihin ja kiinteistömarkkinoiden kehitykseen. Jatketaan pankkiunionin viimeistelyä koskevaa työtä, jonka seuraava vaihe on nykyisen kriisinhallintaa ja talletussuojaa koskevan kehyksen uudistaminen. Jatketaan aktiivista osallistumista digitaalisen euron mahdollista käyttöönottoa koskevaan valmistelutyöhön.

Talous- ja rahaliiton (EMU) syventämisen tulevissa vaiheissa olisi otettava huomioon kokemukset, jotka on saatu covid-19-kriisin johdosta toteutettujen unionin kattavien talouspoliittisten toimien suunnittelusta ja täytäntöönpanosta. Nopea edistyminen talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelussa on prioriteetti talouspolitiikan koordinoinnin kehittämiseksi. Edistymistä talous- ja rahaliiton syventämisessä olisi jatkettava noudattaen täysin unionin sisämarkkinoiden periaatteita sekä avoimella ja läpinäkyvällä tavalla suhteessa euroalueen ulkopuolisiin jäsenvaltioihin.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
